

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 czerwca 2016 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że A. S. (1) jako pracownik u płatnika składek V. A. G., nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 2 lutego 2016 roku. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że płatnik składek V. A. G. zgłosił A. S. (1) jako pracownika do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, tj. emerytalnego, rentowych, chorobowego i wypadkowego oraz do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego od dnia 2 lutego 2016 roku. Płatnik składek złożył za A. S. (1) dokumenty rozliczeniowe, w których obliczył i rozliczył składki na ubezpieczenia społeczne od miesięcznej podstawy ich wymiaru wynoszącej: za i miesiąc 02/2016r. -2500,00 zł, za miesiąc 03/2016r. - 1774,20 zł, za miesiąc 04/2016r. - 0,00 zł. Ponadto płatnik za Panią A. S. (1) wykazał wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy z powodu choroby finansowane ze środków pracodawcy za okres od 23.03.2016r. do 24.04.2016r. oraz zasiłek chorobowy z ubezpieczenia chorobowego za okres od 25.04.2016r. do 30.04.2016r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wszczął postępowanie administracyjne w sprawie prawidłowości zgłoszenia wnioskodawczyni do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako pracownika u płatnika składek V. A. G. z siedzibą w Ł., ul. (...). O powyższym pismami z dnia 25.05.2016r. zostały powiadomione strony postępowania – płatnik składek i wnioskodawczyni. Powołane pismo zostało doręczone płatnikowi składek w dniu 30.05.2016r. Natomiast korespondencja wysłana do Pani listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru wróciła do Oddział z adnotacją „zwrot – nie podjęto w terminie”.

Po wszczęciu postępowania w dniu 07.06.2016r. wpłynęło do Oddziału pismo płatnika składek, w którym na okoliczność zatrudnienia A. S. (2) złożył wyjaśnienia oraz przedłożył dokumenty. Z przedłożonej umowy o pracę wynika, iż została podpisana w dniu 02.02.2016r. pomiędzy FW V. A. G., a wnioskodawczynią na czas określony tj. 02.02.- 29.02.2016, rodzaj umówionej pracy: kasjer-sprzedawca, miejsce wykonywania pracy: (...)-(...) Ł., ul. (...), w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem 2500,000 zł brutto miesięcznie, termin rozpoczęcia pracy 02.02.2016r. Ponadto przedłożona została umowa o pracę zawarta w dniu 29.02.2016r. pomiędzy ww. stronami na czas nieokreślony, termin rozpoczęcia pracy 29.02.2016r., pozostałe postanowienia umowy jak w umowie z dnia 02.02.2016r.

Na okoliczność zatrudnienia wnioskodawczyni w ww. firmie zostały przedstawione dokumenty kadrowo-płacowe: karta szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP, orzeczenie lekarskie nr 12/02/2016r. z dnia 02.02.2016r. o zdolności do wykonywania pracy na stanowisku kasjer- sprzedawca, orzeczenie lekarskie do celów sanitarno – epidemiologicznych z dnia 02.02.2016r., informacja o warunkach zatrudnienia pracownika, indywidualne listy płac nr 1/02/2016, 1/03/2016, 1/04/2016, lista obecności za miesiąc 02 i 03/2016r., kwestionariusz osobowy, świadectwo ukończenia Liceum Ogólnokształcącego. W złożonym piśmie A. G. oświadczyła, że przedmiotem prowadzenia działalności jest sklep spożywczo przemysłowy. Z wyjaśnień A. G. wynika, że wnioskodawczyni świadczy pracę w sklepie przez nią prowadzonym przy ul. (...) w Ł. oraz, że wnioskodawczyni nie była wcześniej zatrudniona w jej sklepie. Wynika również, że wnioskodawczyni została zatrudniona w sklepie spożywczo-przemysłowym na stanowisku kasjer-sprzedawca, w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem netto 1808,00 zł (brutto 2500,00 zł) wypłacanym w ostatnim dniu miesiąca w formie gotówkowej oraz, że do obowiązków należy obsługa klienta, wykładanie towarów na półki, dbanie o czystość i porządek w sklepie. A. G. wyjaśniła, że stanowisko, na którym jest zatrudniona wnioskodawczyni i zakres jej obowiązków wiąże się z przedmiotem prowadzonej przez nią działalności.

Już od dnia 23.03.2016r. wnioskodawczyni stała się niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży. Zaświadczenia o niezdolności do pracy wystawione zostały na okres od 23.03.2016r. do 12.07.2016r. Z powyższego wynika, że od dnia 02.02.2016r. miałyby zostać zatrudniona na umowę o pracę w firmie (...) na stanowisku kasjera-sprzedawcy, na krótko przed niezdolnością do pracy z powodu choroby w okresie ciąży.

W ocenie organu rentowego ubezpieczona miałaby zostać zatrudniona w firmie (...) na specjalnie utworzonym stanowisku pracy. Z wyjaśnień A. G. wynika, że w sklepie nie było dotąd innych pracowników, w ciągu trzech lat prowadzenia sklepu pracowała w nim sama, sklep nie generował zysków, nie stać jej było na pomoc. Pani A. G. wyjaśniła, że w 2015r. sytuacja uległa poprawie – wnioskodawczyni była jej codzienną klientką, ponieważ zamieszkuje obok sklepu tj. przy ulicy (...) oraz, że w rozmowie przyznała, że poszukuje pracy. Z wyjaśnień A. G. wynika, że znała wnioskodawczynię z codziennych rozmów, więc otrzymała u niej pracę. Zatem miałaby być jedynym pracownikiem A. G.. Na podstawie dokumentów zarejestrowanych w systemie informatycznym Zakładu ustalono, że działalność gospodarczą A. G. prowadzi od 05.11.2012r. Wynika, że potrzeba zatrudnienia na stanowisku kasjer-sprzedawca miałaby powstać po ponad trzech latach od rozpoczęcia przez A. G. działalności gospodarczej, jednocześnie na krótko przed niezdolnością do pracy wnioskodawczyni z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży. A. G. wyjaśniła również, że w sytuacji nieobecności przez dłuższy czas planuje zatrudnić osobę na miejsce wnioskodawczyni. Na podstawie dokumentów zewidencjonowanych w systemie informatycznym organu rentowego stwierdzono, że na dzień wydania niniejszej decyzji A. G. nie zgłosiła do ubezpieczeń nowego pracownika. Tym samym firma nie ponosi żadnych składek, która byłyby należne po zawarciu kolejnej umowy o pracę z nowym pracownikiem na stanowisku kasjer-sprzedawca. Zatem po dniu kiedy wnioskodawczyni stała się niezdolna do pracy, pomimo długiego okresu nieobecności w pracy, na jej miejsce nie został zatrudniony w firmie (...) inny pracownik. Powyższe w ocenie organu rentowego świadczy, że u płatnika składek V. A. G. nie było faktycznej potrzeby zatrudnienia pracownika na stanowisku, na którym miałaby zostać zatrudniona.

Organ rentowy wskazał, że pracodawca nie zatrudnia pracownika aby dać mu pracę, źródło utrzymania i stworzyć ochronę ubezpieczeniową, ale dlatego, że istnieje potrzeba gospodarcza pozyskania nowego pracownika. Trudno uznać istnienie potrzeby gospodarczej zatrudnienia pracownika na stanowisku kasjer-sprzedawca, skoro podczas jego długotrwałej nieobecności nie zatrudniono nowego pracownika, któremu powierzono by zakres obowiązków na tym stanowisku.

W trakcie postępowania administracyjnego oprócz dokumentów kadrowo-płacowych nie zostały przedłożone jakiegokolwiek dowody potwierdzające faktyczne wykonywanie przez ubezpieczoną pracy w firmie (...) na stanowisku kasjer-sprzedawca. Z wyjaśnień A. G. wynika, że okoliczności zatrudnienia nie stwarzały możliwości do podpisywania jakichkolwiek dokumentów firmowych. Wnioskodawczyni miałaby zostać zatrudniona w firmie (...) z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 2500,00 zł brutto. Ustalone w umowie wynagrodzenie wiąże się z zobowiązaniem pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia w ustalonej wysokości nie przez miesiąc, dwa miesiące ale przez dłuższy okres w szczególności, iż miałaby mieć zawartą umowę na czas nieokreślony. Przy wynagrodzeniu w kwocie 2500,00 zł miesięcznie A. G. rocznie musiałaby wypłacić wynagrodzenie w kwocie 30000,00 zł. W trakcie postępowania zostało przedstawione zestawienie przychodów i rozchodów w rozbiciu na miesiące od 01/2015r. do 12/2015r., z analizy którego wynika, że przeciętny miesięczny dochód firmy w 2015r. był nieznacznie wyższy od wynagrodzenia jakie miałaby mieć przyznane. Tym samym wynagrodzenie jakie miałaby otrzymać wnioskodawczyni, stanowiłoby wysokie obciążenie finansowe dla firmy.

Na podstawie danych zewidencjonowanych w systemie informatycznym Zakładu stwierdzono również, że przed zgłoszeniem wnioskodawczyni do ubezpieczeń jako pracownika u płatnika V. A. G. nie posiadała od dnia 08.09.2013r. tj. od ponad dwóch lat tytułu do ubezpieczenia chorobowego, z którego nabywa się prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Tym samym nie mogłaby skorzystać z wypłaty świadczeń w związku z ciążą. Postępowanie zostało zakończone, o czym poinformowano strony wnioskodawczyni i płatnika składek pismami z dnia 15.06.2016r.

Stosownie do art. 300 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r.- Kodeks pracy w sprawach nienormowanych przepisami prawa pracy do stosunku pracy stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego, jeżeli nie są one sprzeczne z zasadami prawa pracy. Zgodnie z art. 83 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r.- Kodeks cywilny nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla porozu.

W ocenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego wnioskodawczyni nie wykonywała pracy od 02.02.2016r. u płatnika składek V. A. G., a została zgłoszona

do ubezpieczeń społecznych jedynie w celu uzyskania tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z jej ciążą, a następnie macierzyństwem. Wobec tego na podstawie art. 83 § 1 Kodeksu cywilnego w związku z art. 300 Kodeksu pracy należało stwierdzić, że umowa o pracę zawarta dla pozorów, jest nieważna. A zatem z tytułu zawartej umowy o pracę nie podlega ona ubezpieczeniom społecznym od 02 lutego 2016r.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, pracownik obowiązkowo podlega ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu. Obowiązek ten trwa od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Jednocześnie w myśl art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a tej ustawy, do zakresu kompetencji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy m.in. stwierdzanie ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych. Oznacza to, że Zakład jest zobowiązany do badania i weryfikowania, czy osoba zgłoszona do ubezpieczeń społecznych faktycznie posiada do nich tytuł określony w ustawie. W przypadku osób zgłoszonych do ubezpieczeń społecznych jako pracownicy Zakład, w toku postępowania wyjaśniającego czy kontroli, jest uprawniony do badania zarówno faktu zawarcia umowy o pracę, jak i jej ważności. Tak więc o powstaniu obowiązku ubezpieczeń społecznych jako pracownik, nie decyduje zawarcie umowy o pracę, czy nawet otrzymywanie z tego tytułu wynagrodzenia, ale faktyczne wykonywanie pracy. Znajduje to potwierdzenie w orzecznictwie sądowym (np. wyrok Sądu Najwyższego z 23 lutego 2005r., sygn. akt III UK 200/04; wyrok Sądu Najwyższego z 24 lutego 2010r., sygn. akt II UK 204/09; wyrok Sądu Najwyższego z 21 listopada 2011r. Sygn. akt II UK 69/11).

(decyzja – k. 81 – 86 akt ZUS)

Uznając powyższą decyzję za wadliwą A. S. (1) w dniu 30 sierpnia 2016 roku złożyła odwołanie zaskarżając ją w całości oraz wnosząc o uznanie, iż od dnia 2 lutego 2016 roku podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek V. A. G.. Odwołująca się wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji w całości.

(odwołanie – k.2 – 5)

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 16 września 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie przytaczając tożsamą argumentację, jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie - k. 54 – 55 verte)

Na rozprawie bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(stanowisko pełnomocnika ZUS – e-protokół z rozprawy z dnia 6 czerwca 2017 roku – 00:02:20, 00:11:40 – płyta CD k. 341)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. S. (1) urodziła się (...) i legitymuje się wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

(kwestionariusz osobowy – k.28 – 34 akt ZUS, kopia duplikatu świadectwa ukończenia liceum ogólnokształcącego – k. 25 – 26 akt ZUS)

Wnioskodawczyni miała doświadczenie w pracy w Ż. jako kasjerka, ale nie była zarejestrowana.

(zeznania świadka P. L. – e - protokół z 21 lutego 2017 roku – 01:12:28– płyta CD k. 154; zeznania wnioskodawczyni A. S. (1) – e-protokół z 6 VI 2017 roku – 00:05:56 – płyta CD k.341 w związku z jej wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:09:37 – 00:21:26 – płyta CD k. 154)

Skarżąca uczyła się w szkole policealnej na kierunku rachunkowość. Umie obsługiwać wszelkiego rodzaju kasy.

(zeznania wnioskodawczyni A. S. (1) – e-protokół z 6 VI 2017 roku – 00:05:56 – płyta CD k.341 w związku z jej wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:09:37 – 00:21:26 – płyta CD k. 154)

Firma (...) A. G. zajmuje się sprzedażą detaliczną prowadzoną w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych. W sklepie sprzedawano artykuły spożywcze, mrożonki, prasę, chemię.

(wydruk (...) znajdujący się w kopercie – k. 71; zeznania świadka B. K. – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:56:49 – płyta CD k. 154; zeznania wnioskodawczyni A. S. (1) – e-protokół z 6 VI 2017 roku – 00:05:56 – płyta CD k.341 w związku z jej wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:21:26 – płyta CD k. 154)

Przed zatrudnieniem wnioskodawczyni (...) A. G. nikogo nie zatrudniała.

(zatrudnienie w firmie (...) w okresie (...) – 2016 – pismo znajdujące się w kopercie k. 71; zeznania zainteresowanej A. G. – e-protokół z 6 VI 2017 roku – 00:05:56 – płyta CD k.341 w związku z jej wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:24:12 – płyta CD k. 154)

Zainteresowana pracowała sama w sklepie od godziny 7 do 18 przed zatrudnieniem skarżącej. A. G. ma chorego ojca i babcię, którzy mieszkają we wsi koło L. i do których musi jeździć i opiekować się nimi, z uwagi na ich zły stan zdrowia. W związku z tym często zdarzało się, że zamykała sklep na dwa dni i do nich jechała. A. G. i P. L. wyjeżdżali średnio 3 razy na 2 m-ce, na 2-3 dni, na weekendy, a czasami dodatkowo jeszcze w tygodniu by udzielać pomocy rodzinie Pani A.. A. G. nie ma prawa jazdy, dlatego zawsze musieli wyjeżdżać razem. Wówczas sklep trzeba było zamykać. W 2015 roku obroty stały się wyższe i zainteresowana wraz ze swoim partnerem postanowili zatrudnić pracownika celem wydłużenia pracy sklepu. W tym czasie P. L. miał też duże wynagrodzenie, co umożliwiało zatrudnienie pracownika.

(zeznania zainteresowanej A. G. – e-protokół z 6 VI 2017 roku – 00:05:56 – płyta CD k.341 w związku z jej wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:24:12 – płyta CD k. 154; zeznania świadka P. L. – e - protokół z 21 lutego 2017 roku – 01:12:28– płyta CD k. 154)

P. L. miał wtedy wypłacaną dobrą pensję, zarabiał od 3,5 do 4 tysięcy, a tuż przed zatrudnieniem skarżącej dostał jeszcze premię w wysokości 7 tysięcy złotych. Dostawał takie premie 2 razy do roku, w grudniu i w lutym. P. L. znał skarżącą, bo mieszkała blisko, chodziła z psem na spacer, przychodziła do sklepu rozmawiała z nim i jego partnerką.

(zeznania świadka P. L. – e - protokół z 21 lutego 2017 roku – 01:12:28– płyta CD k. 154)

Wnioskodawczyni była stałą klientką sklepu zainteresowanej, ponieważ mieszkała na ul. (...) do czerwca 2016 roku. Podczas jednej z wizyt w sklepie zainteresowana powiedziała, że potrzebuje pomocy i szuka pracownika. Wówczas skarżąca zaproponowała, że przyniesie CV i pokaże swoje umiejętności.

Po kilku dniach A. G. zadzwoniła do A. S. (1) i powiedziała, że ta może spróbować swoich sił w pracy. Wnioskodawczyni nie powiadomiła pracodawcy o tym, że jest w ciąży.

Odwołująca się chciała podjąć zatrudnienie, ponieważ podejrzewała, że zaszła w ciążę. Chciała utrzymać siebie i dziecko. Przed zatrudnieniem u zainteresowanej wnioskodawczyni uczyła się. Pracowała również jako konsultant A. od 4 lat. W dniu 2.02.2016 roku tylko podejrzewała, że jest w ciąży, bo spóźniał jej się okres, nie miała badań potwierdzających.

(zeznania wnioskodawczyni A. S. (1) – e-protokół z 6 VI 2017 roku – 00:05:56 – płyta CD k.341 w związku z jej wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:09:37 – 00:21:26 – płyta CD k. 154)

Zainteresowana wiedziała o doświadczeniu zawodowym A. S. (1), знаła wnioskodawczynię odkąd otworzyła sklep, tj. około 3 lat.

(zeznania zainteresowanej A. G. – e-protokół z 6 VI 2017 roku – 00:05:56 – płyta CD k.341 w związku z jej wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:24:12 – płyta CD k. 154;

W dniu 2 lutego 2016 roku A. S. (1) i A. G. właścicielka FW V., zawarły umowę o pracę, mocą której A. S. (1) została zatrudniona na czas określony od 2 lutego do 29 lutego 2016 roku, na stanowisku kasjer - sprzedawca w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem w wysokości 2500,00 zł brutto.

(umowa o pracę z dnia 2 lutego 2016 r. – k. 52 akt ZUS)

Tego samego dnia wnioskodawczyni odbyła szkolenie wstępne w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

(karta szkolenia – k. 44 akt ZUS)

Orzeczeniem lekarskim nr 12/02/2016 wskazano, że wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych wnioskodawczyni jest zdolna do podjęcia pracy na stanowisku kasjer – sprzedawca.

(orzeczenie lekarskie z dnia 20.02.2016 r. – k. 46 akt ZUS)

Wnioskodawczynię obowiązywała dobową normą czasu pracy w wymiarze 8 godzin, a tygodniowo – 40 godzin.

(informacja o warunkach zatrudnienia pracownika z dnia 2 lutego 2016 roku znajdująca się w kopercie – k. 71)

Od 29 lutego 2016 roku wnioskodawczyni została zatrudniona na czas nieokreślony w FW V. A. G. i wykonywała pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kasjer – sprzedawca w Ł. przy ul. (...). Wysokość jej wynagrodzenia wynosiła 2500,00 zł brutto.

(umowa o pracę z dnia 29 lutego 2016 r. – k. 50 akt ZUS)

Do obowiązków wnioskodawczyni należała obsługa kasy i klientów, przyjmowanie towarów, rozliczanie obrotów kasy, samodzielne otwieranie i zamykanie sklepu, dokonywanie zamówień u dostawców. Czasem musiała jechać na Zjazdową by kupić świeże warzywa. Poza tym A. S. (1) sprzedawała, wykładała towar, podawała produkty, myła podłogi, obsługiwała kasę. Czasami zostawała sama w sklepie 2 – 3 dni. Wnioskodawczyni praktycznie musiała zająć się wszystkim. Ona potrafiła to zrobić, umiała wpisać towar, narzucić marżę, zamówić towar. Pani S. miała doświadczenie w pracy jako kasjerka, pracowała w (...). Właśnie takiej osoby potrzebowali A. G. i P. L.. Większość faktur jest gotówkowa i nie potrzeba na nich składać podpisu. Zainteresowana nie miała czasu zajmować się rachunkami. Wnioskodawczyni nie miała płatnych godzin nadliczbowych, ale miała później, np. wolną sobotę. Była lista obecności, ale tam nie było wskazanych godzin pracy. Na wydruku dziennym jest tylko godzina wydruku. Zainteresowana nie robiła nigdy wydruków z kasy.

(zeznania świadka P. L. – e - protokół z 21 lutego 2017 roku – 01:12:28– płyta CD k. 154; zeznania świadka B. K. – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:56:49 – płyta CD k. 154; zeznania świadka T. P. – e- protokół z 21 lutego 2017 roku – 01:03:29 – płyta CD k. 154; zeznania świadka M. J. – e- protokół z 21 lutego 2017 roku – 01:08:31 – płyta CD k. 154; zeznania wnioskodawczyni A. S. (1) – e-protokół z 6 VI 2017 roku – 00:05:56 – płyta CD k.341 w związku z jej wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:09:37 – płyta CD k. 154; zeznania zainteresowanej A. G. – e-protokół z 6 VI 2017 roku – 00:05:56 – płyta CD k.341 w związku z jej wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:24:12 – płyta CD k. 154)

Sklep był otwarty od około godziny 7 rano, albo i wcześniej do godziny 18 czasami do 20. Sklep był czynny od godziny 7 do 20 w okresie pracy wnioskodawczyni. Jak zainteresowanej nie było w sklepie, to wnioskodawczyni pracowała do godziny 18 czy 19.

(zeznania świadka B. K. – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:56:49 – płyta CD k. 154; zeznania świadka T. P. – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 01:03:29 – płyta CD k. 154; zeznania świadka M. J. – e- protokół z 21 lutego 2017 roku

– 01:08:31 – płyta CD k. 154; zeznania zainteresowanej A. G. – e-protokół z 6 VI 2017 roku – 00:05:56 – płyta CD k.341 w związku z jej wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:36:33 – płyta CD k. 154)

W sobotę sklep był otwarty od godziny 7 do 15 czy do 14. W niedzielę sklep był zamknięty.

(zeznania świadka P. L. – e - protokół z 21 lutego 2017 roku – 01:12:28– płyta CD k. 154; zeznania zainteresowanej A. G. – e-protokół z 6 VI 2017 roku – 00:05:56 – płyta CD k.341 w związku z jej wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:36:33 – płyta CD k. 154)

Prawie codziennie klientką sklepu była B. K.. Często zakupy robiła tam również M. J. i T. P.. Wszystkie te osoby mieszkają na osiedlu, na którym był sklep i widziały w nim wnioskodawczynię oraz A. G.. A. S. (1) była ekspedientką, która je obsługiwała, wykladała towar, podawała produkty, myła podłogi, obsługiwała kasę. Wnioskodawczyni i zainteresowana pracowały na zmiany, a jak nie było A. G. to wówczas skarżąca obsługiwała klientów cały dzień. Skarżąca pochwaliła się B. K., że jest w ciąży, a potem się rozchorowała.

(zeznania świadka B. K. – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:56:49 – płyta CD k. 154; zeznania świadka T. P. – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 01:03:29 – płyta CD k. 154; zeznania świadka M. J. – e- protokół z 21 lutego 2017 roku – 01:08:31 – płyta CD k. 154)

Wnioskodawczyni powiedziała zainteresowanej o ciąży jak miała to potwierdzone badaniami. A. G. nie była zadowolona, ale też nie była zła. Skarżąca planowała pracować do końca ciąży, ale 23.03.2016 roku poczuła się bardzo źle i znalazła się w szpitalu.

(zeznania wnioskodawczyni A. S. (1) – e-protokół z 6 VI 2017 roku – 00:05:56 – płyta CD k.341 w związku z jej wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:09:37 – 00:21:26 – płyta CD k. 154)

Od 23 marca 2016 roku do 25 marca 2016 roku wnioskodawczyni przebywała na oddziale położniczo – ginekologicznym w szpitalu przy ul. (...) w Ł.. Na podstawie badania USG przeprowadzonego w dniu 23 marca 2016 roku stwierdzono w jamie macicy widoczny jeden żywy płód w położeniu zmiennym. Wnioskodawczyni została przyjęta do szpitala w 14 tygodniu ciąży z powodu dolegliwości bólowych podbrzusza. Wykonane zostały badania diagnostyczne. Po zastosowanym leczeniu zachowawczym uzyskano poprawę. Wypisana do domu w stanie ogólnym dobrym z ciążą żywą zachowaną, z zaleceniem kontynuacji leczenia. Wnioskodawczyni w wypisie dostała stwierdzenie, że ciąża jest zagrożona i nie może pracować.

(kserokopia dokumentacji medycznej z Centrum Medyczne im. (...) L. R. w Ł. – k. 25; zeznania wnioskodawczyni A. S. (1) – e-protokół z 6 VI 2017 roku – 00:05:56 – płyta CD k.341 w związku z jej wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:09:37– płyta CD k. 154)

Od 23 marca 2016 roku wnioskodawczyni przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z ciążą, a w dniu (...) urodziła dziecko – N. B.. Nie powróciła do pracy.

(okoliczność bezsporna, a nadto dokumentacja medyczna z Centrum Medycznego im. (...) L. R. – karta przebiegu porodu i położu znajdująca się w kopercie k. 117; kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia N. B. – k. 78)

A. G. i P. L. szukali kogoś na miejsce wnioskodawczyni, byli nawet na ul. (...) w pośredniaku, by przyjąć kogoś na staż, ale były to osoby bardzo młode, bez doświadczenia. Osoby zainteresowane pracą w sklepie potrzebowały opieki, nie mogły zostać same w sklepie. Wystawiali też ogłoszenie na (...). Ci co dzwonili nie byli zainteresowani, bo za daleko i za dużo godzin pracy. P. L. prowadził z nimi rozmowy. A. G. głównie szukała wśród znajomych, ponieważ bała się zostawić sklep komuś obcemu. W konsekwencji nikt na miejsce wnioskodawczyni nie został zatrudniony.

Między innymi z tego powodu zainteresowana podjęła decyzję o zamknięciu sklepu. Jej sytuacja rodzinna uległa jeszcze większemu pogorszeniu, musi teraz częściej jeździć do rodziny pod Ł. i się nimi zajmować. W związku z tym nie

była w stanie sama dać sobie rady z prowadzeniem sklepu. P. L. pracuje na 3 zmiany czasem 7 dni w tygodniu i ciężko byłoby mu robić jakieś dodatkowe rzeczy, czyli pomagać w sklepie. Firma została zamknięta z końcem roku 2016.

(zeznania świadka P. L. – e - protokół z 21 lutego 2017 roku – 01:12:28– płyta CD k. 154; zeznania zainteresowanej A. G. – e-protokół z 6 VI 2017 roku – 00:05:56 – płyta CD k.341 w związku z jej wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 01:25:06 – płyta CD k. 154; zeznania wnioskodawczyni A. S. (1) – e-protokół z 6 VI 2017 roku – 00:05:56 – płyta CD k.341 w związku z jej wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z 21 lutego 2017 roku – 00:17:09 – płyta CD k. 154)

W roku 2015 FW V. A. G. uzyskała przychody w łącznej kwocie: 323 020,24 zł, w tym:

- w styczniu – w kwocie 26 756,57 zł;
- w lutym – w kwocie 24 033,59 zł;
- w marcu - w kwocie 27 477,84 zł;
- w kwietniu - w kwocie 27 404,80 zł;
- w maju - w kwocie 26 002,28 zł;
- w czerwcu - w kwocie 26 013,82 zł;
- w lipcu - w kwocie 24 943,32 zł;
- w sierpniu - w kwocie 26 811,13 zł;
- we wrześniu - w kwocie 29 040,77 zł;
- w październiku - w kwocie 30 771,34 zł;
- w listopadzie - w kwocie 26 403,27 zł;
- w grudniu - w kwocie 27 361,51 zł.

(kserokopia podsumowania księgi przychodów i rozchodów za 2015 rok – k.34)

W roku 2016 FW V. A. G. uzyskała przychody:

- w styczniu – 22 905,13 zł;
- w lutym – 28 794,30 zł;
- w marcu – 31 100,45 zł;
- w kwietniu – 31 033,51 zł;
- w maju – 28 532,17 zł;
- w czerwcu – 28 463,63 zł;
- w lipcu – 26 256,27 zł;
- w sierpniu – 19 811,99 zł;
- w wrześniu – 25 169,40 zł;

Płatnik składek w bilansie z księgi za okres od stycznia 2016 roku do września 2016 roku uwzględniła wynagrodzenie skarżącej za pracę za miesiące luty, marzec, kwiecień 2016 roku.

(bilans z księgi za okres od stycznia 2016 do września 2016 roku znajdujący się w kopercie – k. 71)

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o dokumenty zawarte w aktach organu rentowego i załączone do akt sprawy, zeznania wnioskodawczynie, zainteresowanej oraz świadków. Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawczynie i zainteresowanej, że zawarta pomiędzy nimi umowa o pracę, faktycznie przez strony umowy była realizowana. W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził słuszności stanowiska organu rentowego, natomiast wykazał w sposób jednoznaczny, iż odwołująca się podjęła i faktycznie wykonywała prace w oparciu o zawartą między stronami umowę o pracę przez niemal dwa miesiące, do czasu powstania niezdolności do pracy. Zeznania stron Sąd uznał za wiarygodne, gdyż są zgodne, spójne, logicznie tłumaczą potrzebę zatrudnienia skarżącej i znajdują oparcie w materiale dowodowym z dokumentów. Na wiarę zasługiwały także zeznania świadków, którzy to potwierdzili, iż widywali codziennie wnioskodawczynię w pracy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i powoduje zmianę zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 i 13 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2016 r. poz. 963 t.j. ze zm.), obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie zaś do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr 60 poz. 636 z późn. zm.), osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Natomiast, jak stanowi art. 4 w ust 1 i 2 w/w ustawy zasiłkowej, ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

W myśl art. 22 §1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Stosownie do treści § 1¹ art. 22 k.p., zatrudnienie w warunkach określonych w § 1 jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy. Zaś zgodnie z § 1² art. 22 k.p., nie jest dopuszczalne zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną przy zachowaniu warunków wykonywania pracy, określonych w § 1.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251, Legalis nr 76187).

W niniejszej sprawie odwołująca się – A. S. (1) zawarła z A. G., prowadzącą firmę (...) w Ł., w dniu 2 lutego 2016 roku umowę o pracę na czas określony do 29 lutego 2016 roku, a następnie kolejną umowę w dniu 29 lutego 2016 roku

na czas nieokreślony, które stanowiły stosowną podstawę do zastosowania w/w regulacji i przyjęcia, iż uzyskała ona prawo do świadczeń określonych w ustawie zasiłkowej. Jednakże ważność tych umów została przez organ rentowy niesłusznie zakwestionowana. Niewątpliwie bowiem ani umowa o pracę na czas określony z dnia 2 lutego 2016 roku, ani umowa o pracę na czas nieokreślony zawarta w dniu 29 lutego 2016 roku, nie zostały zawarte dla pozorów, są ważne i nie ma do nich zastosowania przepis art. 83 k.c., jak również art. 58 kc.

Stosownie do treści art. 58 §1 k.c., czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. W myśl § 2 w/w przepisu, nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Podkreślić należy, iż zawarcie przedmiotowych umów o pracę nie miało na celu obejścia przepisów ustawy, gdyż osiągnięcie wskazanych przez organ rentowy celów jest zgodne z ustawą. Nawiązanie stosunku pracy powoduje konsekwencje prawne nie tylko w sferze prawa pracy, ale i w innych dziedzinach prawa. Jednym z takich skutków jest prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego na wypadek ziszczenia się określonych w ustawie warunków. Skutek ten po ich spełnieniu powstaje z mocy prawa. Nie można zatem wiązać zawarcia umowy o pracę, choćby zmierzała wyłącznie do uzyskania świadczeń ubezpieczeniowych, z zamiarem obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl. OSNAPiUS rok 2006, Nr 7-8, poz. 122, Legalis nr 74142; zdanie odrębne do wyroku Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r. II UK 278/04, opubl. OSNAPiUS rok 2006, Nr 7-8, poz. 116). Cel w postaci objęcia ubezpieczeniem społecznym i uzyskania z niego świadczeń nie jest bowiem sprzeczny z ustawą ani nie zmierza do jej obejścia, a przeciwnie - co zostało już wcześniej powiedziane - jest konsekwencją uzyskania statusu pracownika.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane, jako obejście prawa.

W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 r., sygn. akt II UK 334/07, opubl. Legalis nr 181256).

Sąd Okręgowy podziela również pogląd Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 25 stycznia 2005 r. II UK 141/04, OSNP 2005/15/235, Legalis nr 69644), w którym to Sąd Najwyższy stwierdza, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

Nadto nadmienić należy, że w niniejszej sprawie to na organie rentowym spoczywał ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli, a więc, że nie miały zamiaru wywołania żadnych skutków prawnych, gdyż pracownik nie podjął wykonywania pracy, a pracodawca świadczenia tego nie przyjmował. Z tych bowiem faktów organ rentowy wywodzi skutki prawne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 r., sygn. akt I UK 269/06, Legalis nr 96616).

Sąd Okręgowy w całości podziela też stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (Legalis nr 325827), że o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 (Legalis nr 317001) wskazano natomiast, że umowa o pracę jest zawarta dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, że nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy.

Wskazać należy, iż wnioskodawczyni nie ukrywała, że właśnie brak dochodów i świadomość zajęcia w ciężę przesądziły o podjęciu pracy u zainteresowanej. Działanie takie jest jednak dopuszczalne z punktu widzenia prawa.

W świetle poczynionych w rozpoznawanej sprawie ustaleń faktycznych nie można mówić o pozorności oświadczeń woli w zawarciu umowy o pracę. Postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że A. S. (1) rzeczywiście świadczyła pracę, a pracodawca FW V. A. G. świadczenie to przyjmowała, płacąc wnioskodawczyni umówione wynagrodzenie. Z uznanych za wiarygodne zeznań wnioskodawczyni i płatnika składek oraz świadków wynika, że wnioskodawczyni w ramach zatrudnienia na stanowisku kasjer - sprzedawca, wykonywała czynności zlecone jej przez A. G. świadcząc pracę w sklepie przy ul. (...) w Ł., pod jej kierownictwem, w pełnym wymiarze czasu codziennie w godzinach od około godz. 7 do godz. 18, a nawet 20. Wnioskodawczyni zajmowała się sprzedażą towaru, przyjmowaniem towaru, dokonywaniem zamówień u dostawców, kupnem świeżych warzyw, wykładaniem towaru, podawaniem produktów, myciem podłogi, obsługą kasy, rozliczaniem obrotów kasy. Samodzielnie otwierała i zamykała sklep. Niejednokrotnie zostawała sama w sklepie na 2-3 dni z uwagi na wyjazdy zainteresowanej i jej partnera do chorej rodziny pod Ł.. Wnioskodawczyni realizowała powierzone jej obowiązki, a płatnik składek za wykonaną przez nią pracę wypłaciła jej należne wynagrodzenie.

W ocenie Sądu należycie zostały wyjaśnione motywy i okoliczności związane z zatrudnieniem A. S. (1) przez płatnika składek. Stanowisko, na jakim została zatrudniona wnioskodawczyni, co prawda formalnie było stanowiskiem nowoutworzonym, jednak płatnik składek A. G. wykazała, że potrzebowała pracownika kasjera – sprzedawcy. Z uwagi na szczególną sytuację życiową zainteresowanej, która była zobligowana do częstych wyjazdów poza Ł. celem sprawowania opieki nad chorymi członkami swojej rodziny, nie mogła sama zajmować się prowadzeniem sklepu. Jej narzeczony P. L., który wyjeżdżał również z nią, ponieważ zainteresowana nie miała prawa jazdy, nie mógł się zająć sklepem zważywszy na fakt, że też był zatrudniony. Wyjazdy odbywały się nie tylko w weekendy, niejednokrotnie również w czasie tygodnia, z częstotliwością około trzech razy w ciągu dwóch miesięcy i trwały 2-3 dni. W związku z powyższym zainteresowana potrzebowała zaufanego pracownika do sprzedaży w sklepie, któremu mogłaby powierzyć obowiązki wykonywane samodzielnie. Wnioskodawczyni przed rozpoczęciem pracy знаła zainteresowaną ze sklepu,

ponieważ jej miejsce zamieszkania znajdowało się niedaleko i często robiła u niej zakupy. Wskazać należy, że ubezpieczona A. S. (1) w ocenie zainteresowanej i P. L. idealnie się nadawała do takiej pracy, ponieważ posiadała doświadczenie związane z pracą na stanowisku kasjer w Ż.. Ponadto wykazywała się samodzielnością bez konieczności czuwania nad jej pracą, potrafiła doskonale wywiązywać się ze swoich obowiązków, wobec czego mogła zostać sama w sklepie i wykonywać pracę w czasie nieobecności zainteresowanej.

Zainteresowana w ramach prowadzonej działalności posiadała sklep w Ł. przy ulicy (...), gdzie obsługą klientów zajmowała się sama do momentu zatrudnienia wnioskodawczyni, a po jej zatrudnieniu wspólnie z nią. Płatnik składek i jej partner, w sposób przekonywujący wyjaśnili również, że po długotrwałej nieobecności wnioskodawczyni podjęli próbę zatrudnienia kolejnej osoby na jej miejsce, poprzez zgłoszenie w pośredniaku, przy ul. (...) w Ł. celem przyjęcia kogoś na staż, jednak z uwagi na młody wiek oraz brak doświadczenia osób zainteresowanych, które wymagały obecności innej osoby w sklepie, nie zdecydowali się na ich zatrudnienie. Kolejną próbą poszukiwania osoby na miejsce wnioskodawczyni było wystawienie ogłoszenia na (...), ale również nie przyniosło spodziewanych skutków, ponieważ nie mogli nikogo znaleźć. A. G. szukała także chętnych wśród znajomych, ale to także się nie udało. W rezultacie nie zatrudniła nikogo na miejsce skarżącej. Z kolei z uwagi na brak pracownika i drastyczną zmianę sytuacji zainteresowanej, która musiała coraz częściej jeździć do chorej rodziny pod L., oraz niemożność pomocy w sklepie partnera zainteresowanej, z uwagi na jego pracę zawodową, w efekcie sklep z końcem roku 2016 został zamknięty.

Odnosnie wysokości wynagrodzenia za pracę przyznanego wnioskodawczyni na mocy spornej umowy Sąd Okręgowy podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w treści uzasadnienia wyroku z dnia 23 kwietnia 2010 r. (II UK 309/09, opubl. Legalis nr 316864), w którym wskazano, iż „Zgodnie z systemem orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych w postępowaniu wywołanym odwołaniem do sądu pracy sąd rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji w granicach jej treści i przedmiotu”. Tym samym kwestia oceny samej wysokości wynagrodzenia określonego w spornych umowach pod kątem jego zgodności z zasadami współzycia społecznego, czy też z przepisami ustawy w przedmiotowej sprawie wykracza poza granice kognicji Sądu w przedmiotowej sprawie - może być przedmiotem nowej decyzji ZUS. W decyzji tej organ rentowy może rozstrzygnąć, czy ustalone przez strony wynagrodzenie było faktycznie adekwatne do powierzonych obowiązków oraz uzasadnione zasobami finansowymi pracodawcy. Organ rentowy błędnie odnosi wysokość tego wynagrodzenia do dochodu płatnika składek podczas, gdy z punktu widzenia obciążeń finansowych płatnika mieści się ono w kategorii kosztów jego działalności pomniejszających uzyskany przychód. Jedynie na marginesie należy zauważyć, że wynagrodzenie wnioskodawczyni nie było w żaden sposób wygórowane. Co do zaś możliwości jego pokrywania zainteresowana jasno wskazała, że jej partner otrzymywał wysoką pensję i dokładał się do prowadzonej przez nią działalności. Nie wydaje się niczym nienaturalnym, że w początkowej fazie zatrudnienia pracownika koszty mogą być dość duże, natomiast właśnie z powodu zatrudnienia pracownika, zainteresowana liczyła na zwiększone dochody, gdyż nie musiała zamykać sklepu, a tym samym na możliwość pokrycia tych kosztów z dochodów z działalności.

Podkreślić należy, iż na mocy art. 83 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących m.in. zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i przebiegu ubezpieczeń, a zatem ma prawo do kwestionowania podstaw ubezpieczenia w tym umów o pracę, jako że rodzą one skutki w dziedzinie ubezpieczeń społecznych. Jednak w takiej sytuacji to na organie rentowym spoczywa obowiązek udowodnienia pozorności umowy lub jej sprzeczności z zasadami współzycia społecznego, w myśl art. 6 k.c. Stanowisko takie zajął także Sąd Najwyższy np. w wyroku z dnia 15 lutego 2007 r., I UK 269/06, OSNP 2008 nr 5-6, poz. 78, w którym stwierdził, iż na organie rentowym, który przyjął zgłoszenie do ubezpieczenia pracowniczego i nie kwestionował tytułu tego zgłoszenia oraz przyjmował składki, spoczywa ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli.

Zdaniem Sądu Okręgowego, organ rentowy w żaden sposób nie udowodnił, iż zakwestionowana przez niego umowa o pracę miała charakter pozorny, czy była sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Pełnomocnik reprezentujący Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie zgłosił, w toku procesu wniosków dowodowych pozwalających na podzielenie czynionych przez niego zarzutów. Sąd ocenił zatem zasadność decyzji w oparciu o materiał dowodowy przedstawiony przez wnioskodawczynię i płatnika składek, który to materiał nie

tylko potwierdził fakt wykonywania pracy przez wnioskodawczynię, ale wykluczył pozorny charakter zatrudnienia. Jak już wskazano jednym z koniecznych elementów uznania umowy za pozorną jest bowiem porozumienie stron w tym zakresie – wiedza o jej fikcyjnym charakterze. Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie wskazuje jednoznacznie, iż skarżąca faktycznie świadczyła pracę i otrzymywała stosowne wynagrodzenie. A zatem niewątpliwie brak jest podstaw do uznania pozorności zatrudnienia.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że A. S. (1) jako pracownik u płatnika składek A. G. – właścicielki firmy (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 2 lutego 2016 roku.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy rozstrzygnął w punkcie 2. sentencji zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, uznając Zakład Ubezpieczeń Społecznych jako stronę w całości przegrywającą przedmiotowe postępowanie. Z tego powodu Sąd Okręgowy zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na rzecz wnioskodawczyni A. S. (1), działającej w toku postępowania przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego kwotę 1200,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na kwotę tę złożyło się wyłącznie wynagrodzenie pełnomocnika wnioskodawczyni A. S. (1), ustalone w oparciu o § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804), które obowiązywało do dnia 26 października 2016 roku. Zgodnie z treścią § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.) do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. Na marginesie wskazać należy, że spraw o podleganie ubezpieczeniom społecznym nie można zaliczyć do kategorii spraw o świadczenia z ubezpieczenia społecznego w rozumieniu § 9 ust.2 powołanego rozporządzenia i dlatego w tych przypadkach zachodzą wszelkie podstawy, aby koszty zastępstwa procesowego były wyliczane według wartości przedmiotu sporu. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego wyliczona należało wyliczyć na podstawie wartości zaległych składek za okres, za który ustalono podstawę wymiaru składek. (por. uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) Spraw Publicznych - zasada prawna z dnia 20 lipca 2016 r. III UZP 2/16, Legalis nr 1472916). W rozpoznawanej sprawie wartość zaległych składek wynosiła za okres trzech miesięcy wynosiła łącznie około 2500 zł, wobec czego Sąd Okręgowy zasądził na podstawie § 2 ust. 3 w/w rozporządzenia, zgodnie z którym stawki minimalne wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 1500 zł do 5000 zł – 1200 zł.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego wraz z aktami rentowymi.

3 VII 2017 roku

A.M.